

MOBESA

PODPORA ALTERNATIVNÍCH ŘEŠENÍ MOBILITY V ENVIRONMENTÁLNĚ CITLIVÝCH OBLASTECH

Radomíra Jordová

Workshop projektu MOBESA

Online, 15. 12. 2021

UNIVERZITA J. E. PURKYNE V USTI NAD LABEM

STEM MARK

T A
Č R

MOBILITA V CHÚ – ŘEŠÍ MNOHO POTŘEB

- **cestovní ruch** – turistika dle charakteru území, různé druhy cest (podle trvání: víkendové, denní výlety; podle realizované vzdálenosti, podle dop. prostředku, motivace a počtu návštěvníků)
- **pohyb místních obyvatel**
- zásobování služeb a obchodů
- záchranné systémy

Mobilita v CHÚ - variabilní podle sezón a aktuální nabídky aktivit

KONFLIKTY MEZI OCHRANOU PŘÍRODY A CESTOVNÍM RUCHEM

Rostoucí počet turistů

- = ekonomický přínos do regionu
- = sociologický dopad (rezidenti)
- = zatížení životního prostředí

Nejčastější dopady

- snižování biologické rozmanitosti (např. vytvářením tras a tábořišť, zvuky, budováním turistické infrastruktury)
- fyzické poškození krajiny a eroze, znečištění krajiny odpady
- spotřebovávání místních přírodních zdrojů
- změny krajinného rázu

NÁVŠTĚVNICKÝ A DESTINAČNÍ MANAGEMENT V CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH

Návštěvníký management

- optimalizace návštěvnosti CHÚ
- snaha odklonit poptávku z nejoblíbenějších míst a ovlivňovat toky návštěvníků i jejich chování; např. uzavřením frekventovaných tras, vybíráním vstupného, značením cest, propagací
- měl by vycházet z koncepcí a plánů péče CHÚ a využívat kombinaci několika nástrojů – zonace, přístupového managementu a optimalizace turistické vybavenosti (pěší stezky, cyklostezky, naučné stezky, lyžařská střediska, cyklobusy, elektrokola apod.)

DESTINAČNÍ MANAGEMENT V CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH

Participativní management

- podnikatelské prostředí v cestovním ruchu a respektování kvality přírody a krajiny
- spolupráce aktérů CR, snaha využít potenciál všech zúčastněných, včetně rezidentů
- tento přístup vede ke snižování negativních dopadů na aktivity, chování, rozhodnutí a investice.
- komunikace, motivace a aktivizace aktérů

Principy:

- závazek k udržitelnosti,
- integrace (vč. dokumentů),
- participace

Fáze a aktivity:

- Data a podkladové studie, průzkumy CR a mobility, analýzy
- Scénáře budoucího vývoje, vize, základní měřitelné cíle
- Plánování a realizace infrastruktury (princip integrace)
- Nabídka udržitelných druhů dopravy a aktivit cestovního ruchu
- **Management mobility** – ovlivňování poptávky po mobilitě

PLÁNY UDRŽITELNÉ MĚSTSKÉ MOBILITY – INTEGRACE

balíčky **opatření** pro různé druhy dopravy, v klidu i v pohybu

mezisektorové **synergie**: dopravní, územní i environmentální plánování, energetika, sociální a vzdělávací programy...

územní spolupráce – správa chráněného území, obce, kraj, stát

Atlas vhodných opatření

- má přinést paletu řešení nebo alespoň dílčích opatření pro NP a CHKO

5D

5D strategie (Milano, 2018)

- deseasonalization – desezonalizace (rozšíření sezónnosti území)
- decongestion – dekongesce (zamezení „zácpy“ v mobilitě)
- decentralization – decentralizace
- diversification – diverzifikace (rozdůřňování)
- deluxe tourism – luxusní cestovní ruch

- 1) **Komplexní (strategická)** opatření – kombinace managementu turismu a managementu dopravy
- 2) Opatření v oblasti **regulace IAD a parkování**
- 3) Opatření na podporu alternativ k IAD – **aktivní mobilita**
- 4) Opatření na podporu alternativ k IAD – **veřejná doprava**
- 5) Opatření na podporu alternativ k IAD – **zapůjčení vozidel, taxi atd.**
- 6) Opatření na **regulaci návštěvnosti**
- 7) Opatření na zvýšení povědomí o **udržitelné mobilitě** a osvěta k udržitelnému chování návštěvníků
- 8) **Komunikační** opatření – podle různých forem sdělení
- 9) **Monitorovací** opatření
- 10) **Legislativní** opatření
- 11) **Plánování v CHÚ**
- 12) **Technologie, aplikace**
- 13) **Nabídka cestovního ruchu** ve spojení s mobilitou nebo pozitivní regulací

1. PODSTATA OPATŘENÍ (stručná charakteristika)
2. LOKALIZACE OPATŘENÍ
3. POPIS OPATŘENÍ
4. HLAVNÍ PŘÍNOS OPATŘENÍ
5. SOUVISEJÍCÍ PRAXE v Atlasu
6. Zdroje a další doporučená literatura

51

SAFETRAVEL.IS

(Islandská asociace pro pátrání a záchranu)

LOS PARKOS NATIONAL PARK – ISLAND

3

APLIKACE PRO TURISTY

HLAVNÍ PŘÍNOS OPATŘENÍ:

„Safetravel spojuje cestující na Islandu se základními informacemi, které jim pomohou snížit jejich vystavení rizikům a zajistí bezpečný a pohodlný zážitek z cestování.“ Safetravel je projekt prevence nehod Islandské asociace pro pátrání a záchranu, jehož cílem je poskytnout cestujícím vzdělání a zdroje pro bezpečné cestování na Islandu.

Projekt byl založen v roce 2010 a od té doby se rozrostl, aby zahrnoval celou řadu funkcí, včetně informačních obrazovek, odeslání cestovního plánu, pronájmu majáku osobního vyhledávače a jednorázového rozhraní aktuálních cestovních podmínek. **Bezpečnostní výstrahy jsou aktualizovány denně na webových stránkách** v angličtině, islandštině, francouzštině, němčině a do němčiny. Cestující mohou hovořit přímo s bezpečnostním agentem Safetravel v Reykjavíku, prostřednictvím chatu na našem webu a na Skype, od pondělí do pátku mezi 9:00 a 17:00.

VLASTNÍ POPIS OPATŘENÍ:

„Safetravel spojuje cestující na Islandu se základními informacemi, které jim pomohou snížit jejich vystavení rizikům a zajistí bezpečný a pohodlný zážitek z cestování.“ Safetravel je projekt prevence nehod Islandské asociace pro pátrání a záchranu, jehož cílem je poskytnout cestujícím vzdělání a zdroje pro bezpečné cestování na Islandu.

Projekt byl založen v roce 2010 a od té doby se rozrostl, aby zahrnoval celou řadu funkcí, včetně informačních obrazovek, odeslání cestovního plánu, pronájmu majáku osobního vyhledávače a jednorázového rozhraní aktuálních cestovních podmínek. **Bezpečnostní výstrahy jsou aktualizovány denně na webových stránkách** v angličtině, islandštině, francouzštině, němčině a do němčiny. Cestující mohou hovořit přímo s bezpečnostním agentem Safetravel v Reykjavíku, prostřednictvím chatu na našem webu a na Skype, od pondělí do pátku mezi 9:00 a 17:00.

70 karet
ATLASU DOBRÉ PRAXE

51

SAFETRAVEL.IS

(Islandská asociace pro pátrání a záchranu)
LOS PARKOS NATIONAL PARK – ISLAND

3

APLIKACE PRO TURISTY

HLAVNÍ PŘÍNOS OPATŘENÍ:

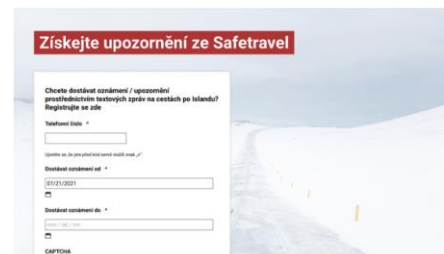
„Safetravel spojuje cestující na Islandu se základními informacemi, které jim pomohou snížit jejich vystavení rizikům a zajistí bezpečný a pohodlný zážitek z cestování.“ Safetravel je projekt prevence nehod Islandské asociace pro pátrání a záchranu, jehož cílem je poskytnout cestujícím vzdělání a zdroje pro bezpečné cestování na Islandu.

Projekt byl založen v roce 2010 a od té doby se rozrostl, aby zahrnoval celou řadu funkcí, včetně informačních obrazovek, odeslání cestovního plánu, pronájmu majáku osobního vyhledávače a jednorázového rozhraní aktuálních cestovních podmínek. **Bezpečnostní výstrahy jsou aktualizovány denně na webových stránkách** v angličtině, islandštině, francouzštině, němčině a do němčiny. Cestující mohou hovořit přímo s bezpečnostním agentem Safetravel v Reykjavíku, prostřednictvím chatu na našem webu a na Skype, od pondělí do pátku mezi 9:00 a 17:00.

VLASTNÍ POPIS OPATŘENÍ:

„Safetravel spojuje cestující na Islandu se základními informacemi, které jim pomohou snížit jejich vystavení rizikům a zajistí bezpečný a pohodlný zážitek z cestování.“ Safetravel je projekt prevence nehod Islandské asociace pro pátrání a záchranu, jehož cílem je poskytnout cestujícím vzdělání a zdroje pro bezpečné cestování na Islandu.

Projekt byl založen v roce 2010 a od té doby se rozrostl, aby zahrnoval celou řadu funkcí, včetně informačních obrazovek, odeslání cestovního plánu, pronájmu majáku osobního vyhledávače a jednorázového rozhraní aktuálních cestovních podmínek. **Bezpečnostní výstrahy jsou aktualizovány denně na webových stránkách** v angličtině, islandštině, francouzštině, němčině a do němčiny. Cestující mohou hovořit přímo s bezpečnostním agentem Safetravel v Reykjavíku, prostřednictvím chatu na našem webu a na Skype, od pondělí do pátku mezi 9:00 a 17:00.

VAKKIN.IS

oficiální značka kvality v oblasti cestovního ruchu (Island)

Nezávislé zajišťování kvality je pro mezinárodní návštěvníky stále důležitější. Výsledky průzkumu ukazují, že cestovatelé dávají přednost společnostem s důvěryhodnou a nezávislou certifikací kvality.

Vakinn, oficiální certifikace kvality a životního prostředí pro islandský cestovní ruch, je založena na oficiální značce kvality Qualmark – Nový Zéland pro cestovní ruch.

Cílem společnosti Vakinn je posílit kvalitu, bezpečnost a povědomí o životním prostředí v rámci islandského cestovního ruchu a podporovat sociální odpovědnost poskytovatelů turistických služeb.

FERDA
MALA
STOFA
ICELANDIC
TOURIST
BOARD

ABERDING / FYRIRISPIRN

HLEDÁTE KVALITNÍ ZÁŽITKY?

VAKINN je oficiální certifikace kvality a životního prostředí pro islandský cestovní ruch

„Kvalita znamená dělat to správně,
když se nikdo ne dívá.“
-Henry Ford

KVALITNÍ SLUŽBY CESTOVNÍHO RUCHU
Kritéria kvality pro jiné služby než ubytování

KVALITNÍ UBYTOVÁNÍ
Kritéria kvality - šest kategorií

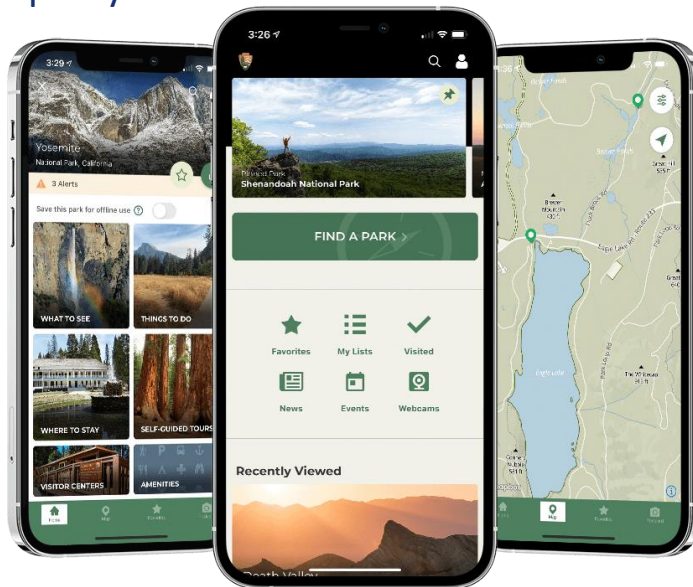
ENVIRONMENTÁLNÍ CERTIFIKACE
Certifikace stříbra a zlata

[PŘEČTĚTE SI VÍCE](#)

APLIKACE NPS (2021) oficiální aplikace NPS (USA)

The National Park Service App je zbrusu nová oficiální aplikace pro všech 420+ národních parků. Najděte interaktivní mapy, prohlídky míst v parku, informace o přístupnosti na zemi a další. Tuto aplikaci vytvořili zaměstnanci služby National Park Service – lidé, kteří znají národní parky

NP CALANQUES (Francie)

Řešení pro udržitelnou mobilitu (zejména před letní sezónou):

- Boj proti nedovolenému i chaotickému parkování
- Na základě analýzy návštěvní poptávky **budou vstupy do parku uzavřeny závorami a přístup turistů bude regulován pomocí technologie QR kódu** (pro kontrolu počtu návštěvníků zejména v nejvíce frekventovaných lokalitách: Morgiou, Sormiou, Goudes). Vstoupit budou moci jen osoby s kódem (patrně oproti online registraci a při dosažení limitu už kódy nebudou vydávány). Regulace je v rukou metropole Aix-Marseille Provence a policie.
- Plošné zavedení zón 30
- Nabídka jízdních kol (samoobslužný systém)
- Půjčování koloběžek

VELKÁ BRITÁNIE

Pembroke-shire National Park – 1999: definoval cíl snížit automobilový provoz, chránit kvalitu ovzduší, redukovat spotřebu energie a negativní dopady turismu - základem efektivnější využití veřejné dopravy

Yorkshire Dales National Park, 1984: integroval železniční a autobusovou dopravu „Parklink” – integrované jízdné + služby parku; podobně i další parky - Dartmoor National Park Authority, 1997-1998

Itálie

Parco Naturale Adamello Brenta (1992) jako první v Itálii zavedl regulaci vjezdu + adekvátní nabídku veřejné dopravy organizace vnitřních cest a návštěvnický management,

Španělsko – Kanárské ostrovy

Parque Nacional de la Caldera de Taburiente, 1995;
reguluje vnitřní cesty:

- zákazy vjezdu, živé ploty
- striktní parkovací politika (využití záchytných parkovišť, informační systémy v reálném čase)
- rozvoj pěších a cyklist. stezek, koncept environmentální kapacity

Francie

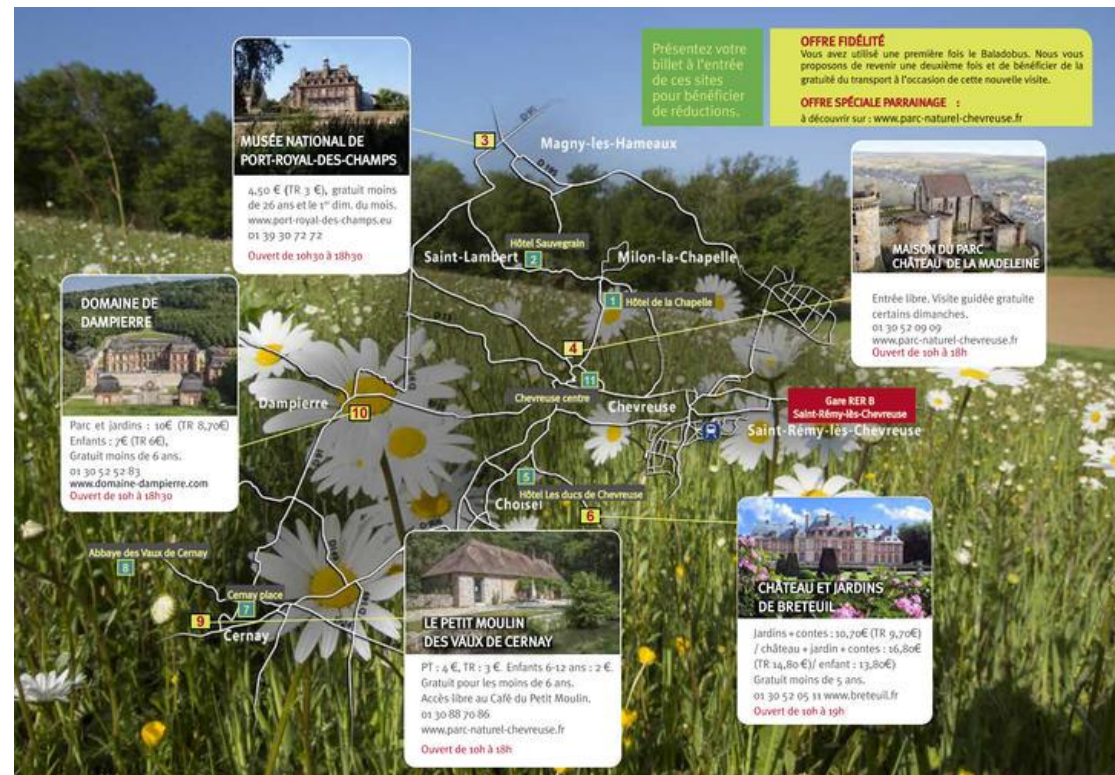
Parc Haute Vallée de Chevreuse

40 km od Paříže

„Baladobus“ –
od stanice RER

od dubna do října

+ půjčovna kol na
místě a další služby mobility

Francie

NP Pyrénées Orientales

- síť „Rézo Pouce“ – systém spontánní, organizované a zabezpečené **spolujízdy**.

- přeshraniční program POCTEFA „**GPS Tourisme**“ a projekt „**Train Jaune**“ („Žlutý vlak“). Správa parku se spolu se svými partnery na francouzské i katalánské straně zapojila do budování sítě „turistických destinací“, které splňují kritéria a aktivně provozují „udržitelný cestovní ruch“, plně respektující hodnoty životního prostředí.

Francie

NP Pyrénées Orientales

- základem přeshraničního projektu je zajištění **nabídky udržitelných druhů dopravy** (vlak, jízdní kola, nabídka pro pěší, výpravy...) a obslužnosti turistických zařízení a plánovaných akcí.

- Na projektu „**Žlutý vlak**“ správa parku spolupracuje i s krajským úřadem (Région Occitanie), který do něho investuje a propaguje ho, jsou zajištěny i návaznosti dalších alternativ z žel.stanic dále do chráněného území. Zapojeny jsou i obce, podnikatelé a provozovatelé služeb, kteří společně s krajem a správou NP tvoří nabídku pro návštěvníky i obyvatele a také ji společně propagují.

Francie

NP Pyrénées Orientales

- zástupci správy parku, obcí, vč. státu vytvořili návrh **plánu mobility**, kde jsou specifikovány podmínky a opatření s ohledem na ochranný režim, potřeby místních obyvatel, návštěvníků a dalších aktérů a dopravní nabídka je tvořena na principu ekologičnosti a v souladu s charakterem území.

Francie

NP Pyrénées Orientales

- z pohledu turismu – **strategie rozvoje cest. ruchu** na úrovni departmentu počítá s diverzifikací nabídky i v NP – napojení na mobilitu - zelené cesty, doplňkové služby (hipoterapie, hydroterapie apod.)
- metodika **Cestovní ruch a klimatická změna** - zvyšováno povědomí o změnách klimatu a cílové skupiny jsou vedeny k udržitelnějšímu chování a šetrnějšímu cestovnímu ruchu
- **pracovní skupina „Bez auta“** – opatření na úrovni departmentu i NP

Rádi bychom zmínili i tato témata:

- návštěvnický management
- evaluační plány
- zonace CHÚ
- marketingové nástroje (komunikace, technologie, app)
- dílčí části plánů mobility, (implementace městských nástrojů možných k použití v CHÚ)
- opatření pomocí územního plánování
- udržování tradic, komunitní projednávání, ochrana kultury
- vize

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Radomíra Jordová

Výzkumný tým Doprava a mobilita IEEP
FSE UJEP

www.mobilita-ieep.cz
www.facebook.com/dopravamobilita
hana.bruhova@ujep.cz

Projekt č. CK0100067 s názvem Podpora alternativních řešení mobility v environmentálně citlivých oblastech je řešen s finanční podporou TA ČR.

